

Nro. 35.

**A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Költ Bétsben Octobernek 31-dik napján 1797-ik
esztendőben.*

B é t s.

Ollyanok a' mostani hírek, mint a' Sz. Márton napja felé való idő járása, majd kedves, majd komor, majd szép majd fergeteges, nem tudhattya az ember, magát mihez tartani, melly szerént a' mostani hírekből, tsak annyi meghatározott igazságot is ki-húzni, mint a' mennyit a' múlt posta napon E. Olvasóinkal közlöttünk vala, e' nem kis mesterség vólna; mi ez úttal leg jobbnak tartottuk tsak a' híreket meg-írni, a' belöllek származó igazságok ki-sajtolásokat pedig másokra bizni.

Hogy a' Cs. Kir. Therésiána Nemes Akadémia újra fel-állittatik abban a' tökéletességében:

a' mellyben virágzott vala az, a' Felséges *Mária Theresia* Császárnénak és Királyné-Affzornynak uralkodása alatt: már ez közönségesen tudva lévő dolog. Egy környülállásos tudósítás is jött most ki nyomtatásban ezen Akadémiáról; a' mellyben előre is jelentetik már annyi a' tanítókról, hogy azok olyanok, a' kik leg nagyobb részént a' könyvekről is, mellyeket világ' eleibe botsáttak, ésméretesek. — Ki van téve ezen tudósításban: mennyit kellessék egy nemes ifjúért, a' kinek Stipendiuma nintsen, bé adni elztendönként az Akadémia' kasszájába? t. i. ruhán és mosatáson kívül 400 forintot, mindazáltal, a' szükséges esetben, kész az Akadémia, a' ruháról való gondoskodást és mosatást is magára vállalni, ha az e' végre meg-kivántató pénz bé-adódik előre az Akadémia' kasszájába; a' melly pénzről számot adat az Akadémia. Elztendei mosatásért 12 forint fog kivántatni egy ifjútól, az Akadémia' mosó házában. Maga az ifjú tartozik bé-vinni az Akadémiába, ágybélit, fejer és más ruhát, késből vil-lából 's kalánból álló asztali-készületet; gyertya-tartót, 's mosó medentzét. Egyéb házi készületeket az Akadémia ad minden ifjúnak a' maga különös szobájába. Tiz ifjúnak lessz egy nevelője és két inassa. Ha valamelly ifjú azonban maga akar különös inast tartani magának: tarthat, de a' maga költségén. Tarthat különös nevelőt is: de azon esetben, a' két szobákért, 's azoknak fű-téséért, a' mellyeknek egyikében a' nevelő, a' másokban az ifjú lakik: elztendönként száz forintot; 's a' nevelő' részéről, asztalért, világért, és orvosságért 3 száz forintot kell fizetni. A' Austriai Stipendistákra az a' különös tekintet lessz, hogy a' kiknek 3 száz forint Stipendiumjuk vagyon: azok, semmit se' fizetnek az Akadémia' kasszájába, a' kiknek kevesebb vagyon, azok tsak azt tartoznak felül adni, a' mi kivántatik a' 3 száz forintnak ki-pótolására. — Lovaglást is lehet tanulni az Akadémiai ifjaknak elztendei száz forint fizetésért.

Oct. 26-kán a' Hadi-Cancelláriához intézett világos parantsolatjára Ő Felségének, egy Káplár a' Belgiojosó Regementjéből, arany emlékeztető pénzt kapott, és két száz arany jutalmat, melly már előre meg vólt ígérve néki olly szolgálátiért, a' mellyeknek tétele által, minden szempillantásban szerentséltette életét. Ez a' különben szelid és kellemetes tekintetű Olasz ember, t. i. 3 izben vitt vala bé *Mántuába* és hozott ki onnét leveleket az ostrom alatt. Nappal a' Frantzia táborban tartózkodott, 's éjtzaka mindenkor úzásnak vette a' dolgot. Meg-kinálták, ha a' két száz aranyokat nem kívánná e' töke pénzzül hagyni a' hadikasszában interesre, de Ő azt felelte minden tsendességgel 's emberséggel, hogy az egész summát azért akarná kezéhez venni az egész valóságában, hogy segithessen az öreg szegény Attyán.

Batáviai Respublika.

Hágából Oct. 14-kén. Minekutánna a' Hollandusok 15 linea hajókból, 12 fregattákból és kutterekből álló, és az Admirál *de Winter* vezérlése alatt való flottájok, Oct. 7-kén a' *Texeli* kikötő helyből ki-ment, és Oct. 11 kéig, azon kikötő helytől nem mellze tartózkodott vólna, egyszer hirtelenséggel, az Admirál *Duncan* vezérlése alatt, az Anglusoknak 16 linea hajói elé teremvén, a' Hollandusok flottájára réa tsaptanak. — A' tsata reggeli 10 óra tájban kezdődött vala el, és az ágyúzás rettenetes vóltát, még *Hágában* is meg lehetett hallani, a' tsata pedig ollyan véres vólt, hogy a' Hollandusok flottája, az által egészen semmivé tetettetett. Az Admirál *de Winter* tudósittásából, a' ki maga is az Anglusok fogságába esett, úgy láttzik-ki, hogy az Anglusok, a' Hollandusoknak ezen ide alább meg-nevezett 8 linea hajóit vették vólna el, u. m. az Admirál *de Winter* vezérlése alatt vólt és a' *Szabadság*, nevezetű 74 ágyújú; a' Vice-Admirál *Reinties* vezérlése alatt vólt *Jupiter* nevezetű 74 ágyújú; ezek mellett a' 64 ágyújú *Hercules*; a' 64 ágyújú *Was-*

senaer; a' 68 ágyújú *Háárlem*; az 56 ágyújú *Delft*; a' 68 ágyújú *Vries*, és a' 68 ágyújú *Egyenlőség* nevezetű *linea* hajókat. A' több hajóknak, hogy minémű sorsok lett légyen, irántok Admirál *de Winter* semmit nem tudhatott. — Az *Aikmaar* nevezetű 56 ágyújú hajóról azt hirtelik, hogy keresztül furatott volna. — A' *Scheveningeni* halálszok, a' tengerből igen sok hajókra tartozandó portékákat fogtanak-ki. — Ezen tsatában, hogy mind öszveséggel mennyin estenek-el, azt még most tudni nem lehet, de két Kapitányoknak el-eséseket, az Admirál és Vice-Admirál el-fogattatásokat, bizonyosnak lenni tartják. — A' Hollándusok flottájokhoz tartozó több hajókról pedig azt hirtelik, hogy azok a' *Texeli* kikötő helybe ámbár nagy ügyel bajjal, de még is tsak ugyan vissza mentenek. — A' Hollándusok *Generalstaten* nevezetű, és a' *Contre-Admirál Story* vezérlése alatt lévő flottájokról azt hirtelik, hogy az Anglusok egy hajóját mind öszve lödözte volna, de még ez iránt semmi hivatalbéli tudósittás nem érkezett, az Admirál *de Winter* által, a' tengeri dolgokra ügyelő *Commissió*hoz küldetett hivatalbéli tudósittása pedig, a' nyomtatás által közönségesse tétettvén, így következik.

Hogy az Anglusok tegnap, úgy mint Octob. 11-ke reggelin miképpen ütettének légyen mi, réánk, nagy fájdalommal kéntelenittetem jelenteni. Mellynek alkalmatosságával midön mi tsatáznivaló rendbe ki-állottunk volna, én az iránt adtam jelt, hogy a' mennyire lehet, mentől szorossabban együtt tartzuk magunkat, de ezen rendelésem, sok akadályok miatt, az ellenkező szél's több a' félék miatt, nem mindennél jobb módal tellyesittvén, annak a' következése se igen derék vólt, mivel 11 óra tájba, az ellenség hajós serege a' mi előre járó sergünkre hajtván, annak lineájan dölfösön keresztül kosúl kezdett jarkálni, azt reménylvén pedig én (*Admirál de Winter*), hogy az ellenség azon fel-fuvalkodva járó hajós seregét, a' többtől majd el-szakaszthatjuk, én az

ö tselekedetén nem hogy meg-ütköztem volna, hanem annak meg-kerítése vegett jelt adtam ki, de e' béli fel tett tzelomban nem bóldogúlhatván, lassan lassan mind keményebb keményebb tűzbe eredtünk. Réám egyszeribe 2, azután pedig tsak hamar 3 hajós sereg tsapott vala, ezután pedig a' *Hercules* nevezetű hajónk borittatván-el a' tűz lángjától, a' melly midön felém kezdett volna nyomúlui, a' mennyiben lehetett, előtte kikelletett mozdúluiam. — Ezután tsak hamar, a' mi hajónkról minden *futo jelek* le-lövettetvén, midön a' magam segedelemére való jövés vegett más hajóknak az utólsó jelt akartam volna kiadni, azonban, a' jel adó zászlót is a' kezemből ki-lőtték. Ez alatt pedig, a' Kapitánynak idején való meg-sebessítése, vagy a' sok katonáknak el-húllások, vagy az Isten tudja mi miatt, a' *Háárlem*, *de Vries*, *Delft*, *Jupiter* és több más hajóink is el-vétettetenek, a' mellyeket én, mindég tartó tsatában lévén, a' gözölgés és nagy füst miatt sem láthattam, és végre melöllem mindenek el-lövettetenek. — Az én embereim közül ámbár igen sokan estenek légyen is el, de még is mind azon iparkodtam hogy a' kemény tűz alatt is, az Anglusok 5 hajójokan valami móddal keresztül rontsak, hogy valahunnan segedelmet kaphassak magamnak, de minden reménységemben meg tsalattatván, végtére egy Anglus fregatta által, Admirál *Duncanhoz* vitettetem. — Én a' magam alatt vólt tilztekkel és katonákkal igen meg vagyok elégedve, mind a' kik magokat leg embe-rebbül viselték, és a' magok Admiráljokhoz is mindég hivek vóltanak. — A' tsata mind a' két részről dühösön folytattatott, és hogy az Anglusok ezen tsatában kevés embereiket vesztették volna el, azzal éppen nem ditsekedhetnek, a' kiknek 9 hajóik mentenek *Jarmouthba* a' romlodazásaiból való meg-igazittások vegett; de ezen megromlodazott 9 hajók helyett, *Portsmouthból* és *Dünenből* ismét más 8 hajóik érkeztenek nékiek, a' mellyek közül tsak egyik vólt 50, a' többi pedig mind 74 ágyújú hajók vóltanak. — Maga az

ellenség is betsül minket azért, hogy az leg nagyobb veszedelemben is melly meg-átolkodva óltalmaztuk magunkat, és hogy ezen ütközetnél keményebb lett volna valaha, azt tellyességgel el nem hitethetem magammal. — „Mihelyt alkalmatosságom leszén réájja, (mond Admirál *de Winter*) én a' tengeri dolgokra ügyelő Commissiót ennél még nagyobb tökéletességgel fogom tudósítani, most pedig leg inkább az én el-esett Kapitányom *Rossum* özvegyét, és gyermekeit ajánlom a' tsak most említett Commissiónak, a' ki ugyan még meg nem hólt, de hogy meg maradhasson, ahhoz semmi reménységgel nem lehet lenni. A' mi tisztviselőink közül hogy hányon estenek-el, én sem azt nem tudom, sem pedig azt sem, hogy az Anglusoknak hány hajói rontattattanak-meg, de hogy tiz igen sokat szenvedett, azt a' szememmel látom. — Mikor a' *Hollánda*ba való visszá menetelre szabadságot nyerhetek, akkor mindenekről bővebben fogok beszélni, most pedig vagyok s. a' t.

a' Szerentsétlen *Admirál de Winter*.

Német Ország.

Würzburgból Oct. 14-kén így irnak. Az itten körül belől lévő Császári vitézekre való nézve, minden tekintetben nagy készülétek tétettetnek, és a' munitios szekerek, ide rakással érkeznek-meg egymás után. — *Jelachiz* és *Elsniz* nevezetű Generálok még itten vagynak, és hogyha a' következő dolgok úgy kívánnák, a' fegyvert fogandó föld népit *Elsniz* fogja kommandirozni.

A' mint *Koloniából* irják, a' Frantziák által meg-maszlagosított némelly eszelősek, még mind a' tébojgó útjakon járnak. — A' *Koblentzi* és *Bonni* kábult fejűek, közül egynéhányon *Alleweilerbe* menvén, ott a' szabadság fáját, tsak a' magok fejektől erővel fel-ásták, mellyet a' jámbor polgárság ki-szaggatván, annakutánna mind öszve vagdalt. — Erre a' Revolutió erejétől meg-részegedettek, mi-

dön onnan le-sütett fővel mentenek volna vissza, útjokban egy bataillon Fr. katonaságot találván, azzal az említett városokba vissza menvén, a' szabadság fáját, fegyveres kézzel ásták-fel újjonnan, mellynek fel-ásása után, a' néphez beszédet is tartottanak, de a' jó polgárok közül, még csak egy is azon meg nem jelent. — Azután pedig a' malzlagos fejűek a' fogadóokba menvén, az egész éjszakát, dobzodással részegséggel töltették-el, másnapra kelve pedig, midőn a' városi Magistratustól 90 tallérokat kívántanak volna fizettetni, a' Magistratus mind ezen kívánságok, mind pedig a' másodszor is újjira fel-ásatott szabadság fája ellen solenniter protestált. — A' *Macdonald* 12,000 emberekből álló Frantzia divisiója, Holláudiából *Kolonia* tájjékára meg-érkezett.

A' *Sámbrei* és a' *Máási* armádiák, a' meghalálozott Generál *Hoche* tiszteletire, *Weisenthurm* környékén, egy emlékeztető oszlopat akarnak emeltetni, és azzal együtt, mintegy 20,000 livrákból álló fundusú tanításra való Institutumot is szándékoznak fel-állítani. — A' fel-állítatandó iskola, új iskola mestere, arra fog köteleztetni, hogy azon emlékeztető oszlop épségben való megmaradására vigyázzon. — Ezen emlékeztető oszlop planumát Generál *Lefevre* készítette, melly hogy tökéletességre vitettség, az iránt Generál *Championetnak* vagyon parantsolatja ki-adattatva. — October 8-káig, már 15,000 livrákra subscribaltnak vala. A' fennebb említett oszlop el-készítésére meg-kivántató költség, úgy a' Subscriptiók bé-szedésekre is pedig, a' *Koblentzi* Banquier *Pottgiesser* neveztetetett-ki.

Olasz Ország.

A' *Liguriai* Respublika új Constitutiói még nem publikáltattanak, mellyeknek késedelmeztetésekre, mind a' Sept. elein történt nyughatatlanságok, mind pedig a' *Bonaparte* azokra tett külömbkülömbféle jegyzései nagy alkalmatosságot szolgáltattnak. — Az említett nyughatatlanságok alkal-

matosságával, a' *Génuai* Püspök egy olyan páfztori levelet botsátott-ki a' maga alatt való néphez, a' melly *Bonaparténak* is nagyon meg-tettzett. Az *Ankonai* Deputatus Polgár *Pianózzi*, azért ment *Párisba*, hogy *Ankona* várossának, a' *Cisálpinai* Respublikával való egyesítését elközölje-ki.

Rómából írják Oct. 6-kán, hogy a' Pápa Ö Szentsége, a' nem régiben kapott terhes nyavalyájából tökéletesen meg-gyógyúlt, és a' maga kegyes szokása szerént, az oda való templomokat, a' benne teendő áhítatosság végett, rendre kezdette volna járni. — Azok a' *Velentzei* 3 Ex-Staats-Inquisitorok, a' kik azzal vádoltattanak vala, hogy a' *Verona* tájjékán való nép fel-lázadásának ök lettenek volna az okai, és ezért el is fogattanak vala, a' ö koros idejekre való nézve, a' *Bonaparte* parantsolatjából szabadon botsattatnak ugyan, mindazonáltal úgy, hogy az ö jószágaiknak fele része, a' Május. 12-dikén fel-prédáltatott patriotáknak fog bonificatióba adat-tatni. — A' *Velentzei* földön a' Contributiót nagyon kezdték a' Frantziák fel-hajtani, a' hol pedig fel-hajtották, a' szegény lakosokra újra más rendbéli Contributiót vetettenek; a' Frantzia köz katonaság sok excessussait is alig tudja a' föld népe szenvedni. — Azon 400 emberekből álló lovasságot, a' mellynek a' *Velentzei* föld-ről való ki-állittását kívánta vala *Bonaparte*, az ötöt fedező seregnek nevezte. De minthogy ezen katonáknak, a' leg tehetősebb polgárok gyermeikből kellett ki-állittatni, alig ha csak a' nem a' szándéka, hogy őket szép manirral meg-koppassza. — — A' *Tirolisi* Cs. Kir. truppok, a' magok kézzen tartások végett, olyan parantsolatot vettenek, hogy a' leg első jel adásra, azonnal útra indulhassanak. — *Roveredónál* a' sántzok keményen hányattatnak. — Mihelyt a' Frantziák *Tirolis* felé közelitlenek, a' nép, az ellenek közönségesen való fel-keles végett egészen kézzen áll.

Udinéba a' Luxusra való lovak a' Frantziák által mind Requisitióba vétetttenek, és *Udniénak*

is minden fzerfzamokkal együtt készen, 60 lovas ifjakat kellett ki-állítani.

Frantzia Respublika.

Strafszburgból Oct. 11-kén. Fő Generál *Angereau* tegnap ment a' *Rénus* felső mellyékire, a' ki az armádia jobb szárnyát, és a' *Hünningeni* és *Noubrisachi* várakat akarja meg-nézni. — A' *Rénusi* egyesült armádiák minden artillériájokat, Generál *Debelle* a' meg-hólt Generál *Hoche* sogora fogja kommandirozni, a' ki a' *Sámbsrei* és *Mási* armádiák artillériájokat is kommandirozta vala. A' *Kéhti* vár meg-erössítésén, a' fő Generál parantsolatjából újra dolgozni kezdettenek. — Egy-más rendbéli Oct. 18-kán irt *Strafsburgi* levélből ezeket olvassuk. — A' kemény hadi készületek ugyan olyanok, hogy azokból a' békességet reményleni bajoson lehetne, de még is a' jó békeség meg-köttetésihez olly nagy reménységgel vagyunk, hogy hozzá sokkal inkább ragoszkodunk hogy sem a' háború ki-ütésitől félnénk. — A' mint ezen levélből olvassuk, a' melly újj házok *Kéhl* falvában készítetttenek vala, újra le-fognak rontattatni. — Oct. 16-kától fogva, a' Frantziának sok trupjai mentenek *Strafsburgon* keresztül, a' mellyek a' *Rénus* mellett táborba szállván, az egész armádia 3 corpusokra fog fel-olztattatni, mellyek közül a' tábor jobb szárnyát, Generál *Desaix*, a' bal szárnyát Generál *Lefevre*, és az armádia centrumát pedig *St. Cyr* fogják kommandirozni.

A' közelebb múlt hónapnak 20 kán irt vala, a' Frantzia Directorium *Mechelni* Commissariususa, az oda való Püspökhez egy ollyan értelmű levelet, hogy a' Püspök a' Monarchia ellenvaló hitét tenné-le, mellyre a' Püspök a' Frantzia Commissariususnak illyen móddal válaszolt: *Frankenbergi Heinrich János*, a' *Mechelni* Ertzpüspök 's. a' t. A' Római Catholica vallás, egy átoljában meg-tiltja azt, hogy valaki más ember gyölölésére való hitét le-tégye, és még e' mellett azt is parantsolja,

hogya szintén mások rosszul tselekedtenek volna is mi velünk, mi azért őket meg ne vessük, hanem inkább szeressük. — A' Királyság ellen pedig hitet le-tenni, annyival is kevésbe lehet kívanni, mivel a' Királyság *magában* igen jó dolog, és az Istentől rendeltetett. Én pedig mint a' Római Catholica valláson lévő elsőb papok közül egyik, arra köteleztetem hogy másoknak ezekben adjók jó példát. — Hogy pedig mi az Istent, valamely olyan tselekedet felett való tanúbizonyságul hívjuk, a' melly örökké való büntetés alatt tilalmoztatik, a' nekünk tellyességgel nem szabad. Azért midön az ilyen lehetetlenségből álló kívánságot nem tellyesithetjük, onnan a' mi hiveségünket nintsen miért kéttségbe hozni, minthogy ha tsak ugyan meg-kelletik lenni, arra mind én, mind pedig az én papi társaim is, a' mi hitünket le-tenni nem fogjuk el-múlatni, hogy a' Frantzia Országi Királyságnak sem egyenesen, sem pedig valami más egyéb úton módon való fel-állittásán nem fogunk dolgozni, és a' Frantzia igazgató szék, az iránt is meg-győzöttetve lehet, hogy az ő tzéljai ellen a' papság soha sem fog szollani, ki-vévén aztat, hogyha a' Constitutió, vagy az ő más egyéb törvényei az Isten törvényével, és az Evangeliummal ellenkeznének. — Egyebekre való nézve pedig, mi azon hatalmasságnak magunkat alájja vetjük, a' melly alá az Isten rendeléséből helyhezettünk, a' minthogy a' *Belgiumi* Papság, a' maga minden jószágainak el-velztése mellett is, olly okoson és nagy békességes türelessel viselte magát mind eddig, hogy ellene a' Frantzia igazgató szék is igen kevés méltó panaszt tenni találhat. Továbbá közöntés és atyafiság.

Nagy Britannia.

Londonból Oct. 7-kén. Egy *St. Kristofi* levél azt hirleli, hogy ottan olyan rettenetes föld indulás lett volna, hogy 24 órák el-telések alatt, a' föld százszornál többszer meg rendült. *Martinico Antiqua*, és más szigetekben is, hasonló föld in-

dúlást tapasztaltanak, de meg is nem olly gyakor izben mint itten. — A' föld rendülései, többnyire reggeltől fogva estvig tartottanak, a' föld alatt pedig igen méjen való dörgés hallattatott. A' bokajok, üvegek, poharak mind egymáshoz verődtenek. — *Londonban* most 5204 kortsoma házok vagynak, a' melly házokban tsak a' dolgozó emberek által oda vinni szokott mód szerént elz-tendően által 3 millió font sterlingnél több megfordúl. — Egy *Londoni* koldus nem régiben meghalálózván, a' maga ágyossának 479 font sterlingeket testalt, melly iránt annyival is inkább nem lehet valakinek tsudálkozni, hogy a' *Londoni* koldusok, a' magok koldulásbéli jussokat néha néha jó summa pénzért szokták másoknak el-adni.

Az Angliai Király nem akar többet, az ellenség földén, a' békesség felöll tractatusba elegyedni, valamig meg nem győzettetik az iránt, hogy, az ő Plenipotentialt Ministerét, a' Frantziák úgy nem fogják respectalni, mint a' miképpen más civilizált Nemzetek is, nevezetesen az olyanokat szokták meg-betsülleni, a' kik a' békesség helyre állításában fáradoznak. — A' *Nagy Britanniához* tartozó napkeleti *Indiai* tartományokban lévő lakosok száma, a' közelebb múlt Febr. utólsó napján tett szám vetés szerént, 30 millió emberekből állott.

A' közelebb múlt hónapban *Barcellonába* menvén egy ifjú ember, valami balsamumot kezdett árúlni, mellynek ő illyen nevet adott vala, *Lágyító balsam*. Ezen balsamból sokan kezdvén venni, a' tett oktatás szerént a' mejeket a' szivek tájjékán kezdték velek az emberek kenegetni, mellyre az oda való *Medica Facultas* a' balsam árulóját elé idéztetvén, a' balsamomja mi vóltát akarták meg-visgálni. Azt kérdvén annakokáért tőlle, hogy mitsoda compositióból állana a' balsamja, és mi haszna lehetne annak? Ezen kérdésre így felelt: Ez a' balsam tsupán tsak a' könnyörületesség fűvéből van készittetve, melly szerént a' sziveket meg-lágyitván, a' szegény Emi-

gransokon való szánakozásra fogja őket indítani. Probálják meg tsak az Urak is, (a' Spanyol igazgatásbeli tisztviselők) kenjék meg a' magok sziveket vele, azonnal szánakozni fognak a' szegény Emigránsokon, és a' ő sorsokat magokévé tévén, segedelemmel kezdenek hozzájuk lenni. — Oh be drága balsam ez!!

A' *Prussiai* Király felől azt hirtelik, hogy terhes betegségbe esett volna, igazé vagy nem ezen hir, minthogy iránta semmi hivatalbéli tudósítást nem vettünk, azért mi is rolla meghatározott igazsággal nem irhatunk.

A' *Hollandusok Texeli* flottájok iránt, némeltyek úgy vélekednek, hogy azzal *Portugalliába* menni, és a' *Lissaboni's Opportói* kikötő helyeket el-foglalni, az által pedig, *Lord St. Vincentet* arra akarták volna kényszeríteni, hogy a' *Radix* ostrommal való környül vételire réá unván, az oda való Spanyol flotta ki-repülésére is alkalmatosság szereztessek.

Magyar Ország.

Budáról Oct. 26-kán. Az ide való Kir. fő fizető hivatalhoz, ezen hónapnak 21-kén hoztanak 15-darab régi *Római* arany pénzeket, egy arany lántzal együtt, a' mellyen rész szerént mezei, rész szerént pedig bányászti instrumentumok igen számosan láttattattanak fel-függesztetve lenni. — Ezen meg-betsülhetetlen régiség darabjait, a' közelebb múlt *Augustusban*, *Szilágy Somlyon*, a' *Magura* nevezetű hegyen valami ketskéket őrző két gyermekek találtak vala, mellyeket a' *Somlyói* sos hivatal kezéhez vévén, úgy küldött ide *Budára*. — A' pénzek nem egy arannyú nagyságúak és külömbkülömbféle Császároktól, u. m. *Konstantinus*, *Valens*, *Gratianus*, *Konstantius*, és *Aurelius Maximianustól* valók. — A' találatott ezen kints belső érdeme mintegy 3500 forintokra vettettetik.

Temesvárról ezen hónap 20-kán így irnak: Itten tegnap éjtzaka éjfélt utáni 2 óra tájban

igen rettenetes föld indulás volt, és az egymást erő föld rendülései, mintegy, egy fertály óráig tartottanak, azután pedig meg-szünnén, 3 és 4 óra tájban, megint mikor 5 órára 52 minuta lett volna, a' föld rendülései még keményebbeknek lenni tapasztaltattanak, mintsem azok, mellyek elébb történtenek vala. — Ezután tized fél óráig egész tsendesség volt, de ezen időbe valami méjen való murrógás hallattatott, mellyet azután két rend-béli kemény föld rendülése követett, a' mellyek az épületeket nagyon meg-rázzván, miatta sok ablakok öszve is romladoztanak. Azután pedig, a' föld indulásnak semmi más egyéb jele nem tapasztaltatott.

Elegyes Tudósittások.

Az Orosz Ország mostani Császárneja, *Mária Feodorowna*, a' közönséges jóra való nézve, egy nagy szülő házat, és új Institutumot akar fel-állítani, mellyről bővebben a' jövő postával. — Hogy az *Amerikaiak* a' Frantzia Respublika ellen hadat izentének volna, rövideden fillentés. — A' Frantzia Respublika *Nápolyi Cancleaux*, és a' *Madridi Perignon* nevezetű követjei villzá hivattattanak. — A' Septemb. 4-kén történt *Párisi* dolgok, Frantzia Országban még sokaknak nem tettzenek, és azért az akkori triumviratust mindenféle vad-sággal és istentelenséggel vádolják. — A' *Rénus* mellyékiről azt írják, hogyha valamiképpen a' háború még továbbra is folytattatni fog, meg fog a' Frantziák füle tsendülni belé, olyan kemény segittség áll készen ellének, és az Austriai vitézek mellett. — Hogy a' *Prussiai* Király igen rosszul van, azt a' *Berlini* levelek is kezdték immár hirlelni. — A' Hollándusok flottáján vett győzedelme Admirál *Duncánnak*, Londonba Oct. 13-kán tizedfél órakor tétetett közönségessé nagy ágyú lövöldezések által. — Admirál *Duncánról* már az a' hir kezdett futamodni, hogy ő az Angliai *Peerek* közé fogna fel-vétettetni. — *Jamaika* szigetiből azt írják, hogy az oda való Negerek nyughatatlankodni kezdettenek, és hogy a' közelebb múlt

Juliusban, ott is föld indulása lett volna. — Hogy a' *Westmünsteriek* részéről a' Parlamentum tagjává *Fox* választott legyen, azért egynéhány rendbéli vendégségek tartottattanak, holott midőn az egészségiért ittának volna, fel álván egy beszédet tartott, és abban a' többek között azt ígérte, hogy ennekutánna nem fogna hozontalanul olyan sokat beszélni a' Parlamentumban, mellyre *Erskiné* fel álván, olyan dicséretet rakott *Foxra*, melly szerént ötet a' világon a' legelső Status férjfiái közül egyiknek tartani ítélte. Azon tudósítások szerént, a' mellyek Oct. 2-kán jöttek keresztül *Zemlinen* és ide *Bétsbe* meg érkeztenek, a' Porta nagy barátsággal kíván viseltetni az *Austriai Udvarhoz*, melly szerént nem minden fundamentum nélkül volónak tartottathatik az a' hir, hogy a' Porta meg-egyezéséből, a' *Rágusai Respublika*, a' Császári óltalom alá fogna vétettetni. — A' *Frantzia Ország*ból számkivetésbe küldetendők számát, 150,000-re vetik.

Prágába Oct. 14-kén egy Staféta az oda való pattantyúsoknak azt a' rendelést vitte, hogy minnyajan *Triest* felé induljanak onnan.

* * *

*

A'

Nagy-Geresdi Ev. Nemes és Szent Gyülekezet'

Ö R Ö M E,

midőn

r ö t i s z t e l e t ű , N a g y n e v e z e t ű , N e m e s é s T u d ó s

N A G Y I S T V A N Ú R,

a' *Dunán túl való kerületnek Superintendense egyházi Visitatióra* 1797. Aug. 16. kebelébe bétérne.

Tolmátsolta *Bellicz János*, azon Gyül.

Osk. Rectora.

Jöjj-bé Istennek áldott embere — én Néked Házat
kélzitettem és helyet — 1. Mós. 24 — 31.

Borostyán ágakat tördelt örömében
Hajdan a' vig Népség Róma' kebelében,

Midőn Vitézinek Szerentsés Vezére,
 Kinek hadi Kormány bizatott kezére,
 A' Nép' ellenségit vitézül megverte,
 'S kardját sok ezernek vérébe keverte:
 Midőn sok Tartomány a' tűzben füstölgött,
 'S a' halálos pallos meleg vért gözölgött;
 Midőn az el-pu sztult Tartományok nyögtek,
 'S bosszúállásért az Egekre dörögtek;
 Midőn a' Zsákmánynyal meg-terhelt szekerek'
 Pora után sirva néztek sok ezerek;
 Midőn Anya nélkül bólyongott az Arva,
 'S a' Férj Társa előtt karddal vólt ált' járva;
 Egy szóval: a' midőn az Ínség' ezere
 Mindent el-borított 's a' földig leverte;
 Azt a' rémitő Főt, mondom, kinek neve
 Ezért a' Nép előtt *Nagy Hazafi* leve,
 Borostyán ágakból készült koronával
 Ékesítvén, várták *triumphi* pompával.
 Gyözüdelmi szekér készülvén számára,
 Nagy göggel kísérték Róma' piatztzára,
 Elötte a' sereg foglyokat hurtzolták,
 'S azokat kegyetlen módra fel-kontzolták,
 Hátról a' gyözü Nép alatt a' föld rengett,
 'S a' lármás *trumph* Ének égig zengett,
 Temjénes illattal út, utza bétele,
 A' Nép az útakra virágot szegdele,
 Szóval: úgy tisztelték a' *Márs* 'vad magzatját,
 Mint Haza' Óltalmát 's Népnek kegyes Atyját! (a)

Mi ugyan Tégedet, érdemes Vezérünk,
 Fő-tiszteletű Úr! nagyobbnak esmérünk,
 Mint Rómának ama' Tyrannussi vóltak,
 Kiknek sok ezeren részketve hódoltak.
 Nagyobbnak esmérünk, mert bár mint nevezze
 Azokat az Írók' hizelkedő keze,
 'S bár mint magasztalták vak népek azokat;
 Több szórt, mint Gyilkosra, réájok átkokat.

(a) *Vid. Nieupoortii Rituum, qui olim apud Romanos obtinuerunt, succinctae Explicationis Cap. V. §. XII. De Triumpho et Oratione.*

De Te, várt tisztes Ősz! nem jöttél fegyverrel,
 Melly fel-kontzoltatja az embert emberrel:
 Nem jöttél, hogy indits rettentő háborút,
 'S homlokodra úgy tűz vérengző kolzorút;
 Hanem a' *Békesség, Igazság, Szeretet*,
 E' három vólt, a' melly mi hozzánk vezetett;
Békesség, a' mellyel, hol ez van bomlottan,
 Tisztes Tekinteted fel-állitsa ottan;
Igazság, a' mellyel, személyre nem nézve
 Légyenek a' dolgok 's hibák el-intézve;
Szeretet, a' mellyet látván a' negédes,
 Lássa, a' költsönös szeretet melly édes! —

Azért nem is vártunk lármás Triumphussal,
 Mert nem fér az öszve e' hármias virtussal,
 Hanem a' *Szeretet*, a' melly fakadt bennünk
 Elébb, mint sem történt páltzád alatt lennünk,
 Várva várt, 's ez Néked, noha a' vak 's tompa
 Élz talám nem látja, sokkal ditsőbb pompa!
 Ditsőbb; mert nem törvény és annak félelme
 Elközli ezt, hanem a' Szív' gerjedelme,
 Ditsőbb; mert mindenütt köz hasznot hajt 's áraszt
 Buzgó fáradságod, a' melly ki nem fáraszt,
 Ditsőbb; mert nem épül ez senki jaj szaván,
 Hanem sok százoknak előmentén 's javán! —

Örülhetsz hát, leg főbb Tisztelettel ékes
 Fő-papunk! hogy a' Te pompád nem festékes!
 Nem fogta-meg ezt a' szinezésnek mázza,
 Mert ezt tőlünk nem a' félelem tsigázza;
 Hanem, a' mint Téged' a' szeretet kiszttet,
 Hogy olly' buzgón hajtsad végre e' fő Tisztet,
 Hogy e' Jézus' Nyáját, mint Pásztor, meg-keresd,
 Ugy szeretettel fog, *Tégedis Nagy-Gerezs!*